

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Využití volnočasových nabídek pro děti staršího školního věku v Českých Budějovicích

Autorka práce: Petra Divišová

Obor studia: Pedagogika volného času

Posudek vypracovala: Mgr. Martina Kočerová, Ph.D.

Datum: 10. května 2022

Hodnocení práce Petry Divišové bylo provedeno na základě kritérií, která stanovuje Metodická pomůcka ke zpracování závěrečných kvalifikačních prací na Teologické fakultě, poslední aktualizace ke 14. 9. 2021.

Formální a jazyková stránka práce

Rozsah předložené bakalářské práce odpovídá požadavkům. Co se týká formální úpravy, tak práce splňuje většinu požadavků, vyskytují se nedostatky drobného charakteru, které se týkají zejména uvedených zdrojů: v textu nejsou užity verzálky, autoři v Seznamu použitých zdrojů by měly být odděleni středníkem; uvedeno je celé jméno a pořadí příjmení a jméno je v různém pořadí; u elektronických zdrojů chybí před lokací „WWW“ a lokace není uzavřena do znaků < >, na konci chybí tečka. Uvedené nedostatky však nesnižují přehlednost, srozumitelnost práce, ani dohledatelnost zdrojů. Po jazykové stránce se v práci vyskytují chyby drobnějšího charakteru (např. na s. 22 chybí předložka „*Jedná se kvantitativní druh výzkumu...*“, které ovšem nesnižují srozumitelnost a čtivost.

Obsahová stránka práce

V práci je zařazen úvod, závěr, obsah, seznam použitých zdrojů, abstrakt, seznam zkratk a příloha, v níž je dotazník, který autorka aplikovala jako výzkumný nástroj. Práce je rozdělena do šesti hlavních kapitol. V prvních čtyřech autorka prezentuje východiska, na kterých stavěla ve svém výzkumném šetření, v kapitole páté je popsána výzkumná sonda, kapitolu šestou tvoří diskuze. Struktura práce odpovídá formulovanému cíli, jímž bylo: „*zjistit, zda a v jaké míře děti staršího školního věku využívají organizované volnočasové nabídky v Českých Budějovicích, a pokud je nevyužívají, tak z jakého to je důvodu*“. Cíl je formulován jasně, jednoznačně a autorka s takto formulovaným cílem pracuje v celé své práci.

Autorka odděluje myšlenky své od přejatých, přímé citace jsou v textu jasně vyznačeny a také forma, v níž jsou zdroje uvedeny tomu odpovídá. V práci je užito jen minimum přímých citací, ve většině jde o citace nepřímé, vhodně zasazené do textu. Text je tak čtivý a srozumitelný. Přesto se autorka dopouští některých prohrěšků v podobě nedostatečného zdůvodňování (např. začátek kapitoly 2.1., kde uvádí „*Nejprve je nutné definovat pojem volný čas*“, ale již neuvádí, z čeho tato nutnost vyplývá), tvrzení bez podložení (např. hned následující věta, kdy tvrdí, že „*Existuje velké množství autorů, kteří se tímto pojmem zabývají*“, ovšem následně uvádí pouze tři autory – Pávkovou, Hofbauera a Hájka – čímž je výčet velkého množství ukončen. Obdobně

i např. poslední odstavec na s. 15, kde uvádí „*Důvodů je mnoho*“, ovšem spokojuje se s výčtem jen čtyř, a ještě není jasné, na čem toto tvrzení staví.), nebo zkratkovitých tvrzení (např. začátek druhého odstavce kap. 3.4 „*Základem jakékoliv činnosti je motivace.*“). Otázku budí také kapitola 2.2., kde je uveden výčet faktorů, kterými je volný čas dětí a mládeže ovlivněn (dle Spousty), blíže ale pak pojednává pouze dva, a to rodinu a hromadné sdělovací prostředky. Proč se více zabývala pouze jimi nijak nezduvodňuje, ani to, proč ty ostatní pomíjí. Zároveň vyvstává otázka, proč se omezila pouze na výčet faktorů podle Spousty a nevyhledala i další zdroje zvláště, když v uvedeném výčtu absentuje např. vliv sociálních skupin (zejména vrstevnické skupiny) přesto, že u dětí staršího školního věku (11-15 let) mají v trávení volného času podstatný význam.

Ač práce nese název „*Využití volnočasových nabídek pro děti...*“, autorka se omezuje pouze na zájmovou činnost, což by nevadilo vzhledem k tomu, že cíl práce je zaměřen na využívání organizovaných volnočasových nabídek. S tím ale nekoresponduje kapitola 3, kde kromě organizované zájmové činnosti (kap. 3.1) autorka pojednává také neorganizovanou zájmovou činnost (kap. 3.2). Když pominu otázku, proč bylo nutné se věnovat i této oblasti, když na neorganizované činnosti ve výzkumu necílí, tak zajímavější otázkou je, zda je vůbec možné užít spojení „*neorganizovaná zájmová činnost*“? Vezmeme-li v potaz, že zájmová činnost je součástí zájmového vzdělávání a realizuje se v zájmových útvech, tedy jde o systematické rozvíjení zájmů ve formálně ustanovených skupinách, pak to „neorganizovanost“ jaksí vylučuje. Autorka ve zmíněné kapitole vychází z Hofbauera, avšak ten v uvedeném zdroji nepojednává „neorganizovanou zájmovou činnost“, nýbrž „neorganizovaný volný čas“.

Kapitola 4 začíná tvrzením, že „*Organizované trávení volného času dětí a mládeže zaštiťují mnohé instituce.*“ Kromě toho, že není jasné, odkud autorka čerpá toto přesvědčení, a že ani neuvádí, jaké mnohé má na mysli, zabývá se dále pouze třemi typy těchto zařízení. Jaký byl klíč tohoto výběru? Nebo, proč zvolila právě tyto, a ne jiné z oněch mnoha, a proč je členila právě na uvedené tři typy? Čekat by se pak dalo, že podle stejného klíče bude pokračovat i v kap. 4.4, kde uvádí výčet volnočasových zařízení v Českých Budějovicích, ale to se neděje. A tak je zde uvedena např. ZUŠ B. Jeremiáše, která nespadá ani do jednoho, v předchozí kapitole uvedeného typu zařízení. Obdobně není jasné uveden klíč redukce zařízení, která svou činnost v Českých Budějovicích realizují (jejich značné množství není adekvátním zdůvodněním). Otázku budí i to, proč je např. uveden florbalový klub Štíří či Jihočeský klub maratonců a ne např. TJ Sokol nebo Orel České Budějovice? Názvy některých zařízení nejsou uvedeny správně (např. oficiální název pro Salesiánské středisko mládeže České Budějovice je Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže České Budějovice, Dům dětí a mládeže není VILA Dům dětí a mládeže, v názvu Junák – český skaut, Jihočeský kraj chybí z.s., florbalový klub Štíří je FBC Štíří České Budějovice, z.s.).

V kapitole 5 autorka popisuje výzkumné šetření, přičemž k výzkumnému cíli formuluje dílčí cíle, návazně na ně výzkumné otázky. Zde by bylo na místě uvést, jakou otázkou v dotazníku bude odpovězeno na jakou výzkumnou otázku. Tedy, vůbec popsat, jak byl dotazník koncipován, včetně toho, která otázka je k jaké kontrolní, a proč jsou otázky v dotazníku řazeny právě tak, jak jsou. Autorka také uvádí hypotézy, ale ty neobsahují proměnné.

A tak vzhledem k uvedenému není možné klást velkou váhu výsledkům, ke kterým autorka výzkumem dospěla. Přesto oceňuji autorky snahu tyto výsledky diskutovat (kapitola 6), a to i s výsledky jiných výzkumů. Zároveň za klad celé práce považuji, že autorka zvládla po celou dobu sledovat již v úvodu formulovaný cíl, který se jí také podařilo naplnit.

Celkové zhodnocení práce

Předložená práce vykazuje po formální a jazykové stránce nedostatky pouze drobného charakteru. Po obsahové stránce jde o práci, v jejímž úvodu je jasně formulovaný cíl, kterému odpovídá struktura práce i realizované výzkumné šetření (vhodně zvolený design výzkumu i výzkumný nástroj). Přesto se v práci vyskytují některé nedostatky, které jsem výše podrobně popsala (nedostatečná argumentace, tvrzení bez podložení, vnitřní nekonzistentnost atd.).

Navržené hodnocení

Na základě výše uvedeného doporučuji práci k obhajobě a navrhuji práci hodnotit známkou velmi dobře.